

Čia pateikiu iš šių knygų keletą ištraukų:

Grižkime prie Afganistano. Visas mūsų skyriaus darbas vyksta „po ženklų“ šių įvykių. Kankinamės, tiesiog laužome smegenis, nors aišku, kad pakeisti jau nieko negalime. Į socializmo istoriją įrašytas dar vienas atskaitos taškas. Karteris (JAV prezidentas) nepardavė mums 17 mln. tonų grūdų (Maskvoje iš karto dingo miltai ir makaronai), uždraudė bet kokią eksportą, atšaukė visus pasitarimus ir vizitus, pareikalavo atšaukti Olimpiadą (šiandien JAV NOK sutiko su Karterio nuomone. Ką dabar pasakys TOK?). Tečer su mumis padarė tą patį. Portugalija uždraudė gaudyti žuvį jos 200 mylių zonoje, kaip ir JAV pas save, sumažindami mums gaudymo kvotas nuo 450 000 tonų iki 75 000 tonų. Tą patį padarė Kanada ir Australija. Beveik visos Vakarų šalys (išskyrus Prancūziją) sumažino lygį ir apimtį visokių mainų ir vizitų. Uždraudė visokias planuotas parodas ir gastroles („Ermitažo“ į JAV, „Didžiojo Teatro“ - į Norvegiją ir kt.). Australija uždarė kelį įplaukti arktiniams laivams į savo uostus. Vakar mus pasmerkė Islaminė konferencija (t. y. visos musulmoniškos šalys, išskyrus Siriją, Libiją, Alžyrą ir patį Afganistaną), kuris vyko Islamabade. Mus pasmerkė Europarlamentas, socialdemokratinės partijos, profsąjungų centrai. Naujoji Zelandija išsiuntė mūsų ambasadorių Sofinskį, apkaltinę jį pinigų perdavimu PSENZ (mūsų draugai). O kas darosi spaudoje, TV ir per radiją - sunku buvo net įsivaizduoti, gėdina ir mindo mus visais įmanomais būdais.

(...) Tuo tarpu, ekonominė padėtis, matomai liūdna. Man čia partiniame susirinkime pavedė daryti pranešimą pagal lapkričio Plenumo suvestinę. Kai ką įdėmiai teko skaityti. Pranešimą padariau kritišką ir atšiaurą. Tačiau ne tame reikalas. Patvirtinimų ne teko ilgai laukti. Praėjusį antradienį CK Sekretoriats svarstė klausimą „Apie grobimus transporte“. Aš tiesiog drebėjau nuo gėdos ir pasibaisėjimo. Tris mėnesius dirbo CK komisija vadovaujama Kapitonovo. Ir štai, ką ji pranešė Sekretariatui:

Už du metus vagysčių skaičius išaugo dvigubai, pavogto suma - 4 kartus;

- 40 % vagių - patys geležinkeliniai;
- 60 % vagių - patys vandens transporto darbuotojai;
- 9 - 11 000 automašinių susikaupia Breste, todėl, kad juos neįmanoma taip „išrinktus“ pristatyti užsieniečiams;
- 25 % traktorių ir žemės ūkio mašinų ateina iškomplektuotų;
- 30 % automašinių „Žiguli“ gražinami atgal į gamyklą, todėl, kad jie pusiau išrinkti;
- kroviniai 14 mlrd. rublių sumai kiekvieną dieną būna be apsaugos. Apsauginiai yra, jų 69 tūks., tačiau tai pensininkai, invalidai, dirbantys už 80 - 90 rublių į mėnesį;
- per metus pavagiama ant daug mlrd. rublių;
- mėsos vagia 7 kartus daugiau, nei prieš metus, žuvies 5 kartus daugiau.

Vidaus reikalų ministro pavaduotojas pranešė, kad 1970 metais pagavo 4 tūks. vagių geležinkelio transporte, o 1979 - 11 tūks. Tai tik tuos, kuriuos pagavo. O kuriuos nepagavo - kiek jų?

(...) Afganistanas, kaip opa ėda visuomenės sąmonę ir tarptautinį gyvenimą. Sklinda gandai, kad Taškente karo ligoninės užkimštos mūsų sužeistais vaikiniais, kad kiekvieną dieną atvyksta lėktuvai „prikimšti“ karstų, kad įvairiose žinybose, siunčiančiose į ten specialistus, vis daugėja portretų juoduose rėmuose. T. y. liaudis ant savęs pajautė politikos pėdsakus. Už ką? Dėl ko? Stebėtina - vis daugiau arba mažiau sąmoningi ir padorūs žmonės mato, kad padaryta didžiausia kvailystė. Kaip nepažiūrėsi! O tuo tarpu, liejasi priešrinkiminės liaupsės ir šlovinimas pagrindinio „marazmatiko“. Kiekvienoje kalboje liaupsinimas ištikimo „leninco“ adresu ir taip toliau..., užimant daug laiko TV ir radijo laidų, tik jį vieną ir cituoja. Kiekvieną dieną jis ką nors pasveikina arba sveikina su sėkme, arba su darbo pradžia (nors galbūt pats savo pasveikinimų netgi laikraščiuose neskaito. Tačiau kiekvieną savaitę Sekretoriatas patvirtina jų krūvomis).

Liaudyje keikiama ši niekam nesuprantama internacionalinė akcija, įmantriai išsireikšdami, tai, kad „ėsti nėra ką“.

Netgi iš tokių miestų, kaip Gorkis: „desantininkai“ su ekskursiniais autobusais tęsia Maskvos „apgultį“. Šeštadieniais į produktų parduotuves neįlįsi. Tempia didžiausiais krepšiais viską, kas papuolė - nuo sviesto iki apelsinų. Ir nuodėmė netgi apie tai blogai pagalvoti. Kuo jie blogesni už mus, šitie žmonės iš Toržoko arba Kalugos. Greičiausiai netgi geresni, taip, kad tikriausia jie vis tikrai kažką sukuria, o ne popierių eikvoja...

Sričių komitetams uždraudė skersti gyvulius. Tačiau mėsos dėl šito nepadaugės: priduos pusgyvius ir liesus gyvulius. Normos nustatytos tiesiog ant juoko: 1981 metams Rostovui prie Dono mėsos planuojama vienam žmogui - 2 kg į metus! Padėtis blogesnė nei karo metu, todėl, kad tada reikėjo aprūpinti tik miestus, o dabar - ir kaimą. Iš visur gauname reikalavimus ir prašymus įvesti korteles, tačiau šito padaryti neįmanoma ne tik pagal politinį supratimą, tačiau ir todėl, kad neužteks produktų: juk teks duoti ribotai, tačiau visiems, o ne išskirtinai - Maskvai.

(...) Afganistanas. Kiekvieną dieną mes kišame į šitą „reikalą“ milžiniškus pinigus ir materialinius išteklius. Visą jiems tiekiamą ir viskuo aprūpiname. Atvyko jų užsienio reikalų ministras. Tiesiai pareiškė, kad iždas tuščias ir valstybinio biudžeto užteks tik tai dviejų ministerijų išlaikymui. Likusioms duokite! Ir duodame: traktorius, mašinas, duoną, radijo stotis, popierių, pinigus, nekalbant jau apie ten savo kariuomenės išlaikymą ir, atrodo, Afganistano taip pat. Režimo sustiprėjimo ženklų praktiškai nėra jokių. Nesimato kūrimosi nors kiek gyvybingos politinės struktūros. Išeis mūsų kariuomenė - ir Karmalio po kelių dienų nebus. Bendrai tai įklimpome atsakančiai. Su kuo nepakalbėsi - netgi ne prieštarauja, o stebisi: kiek visa tai gali tęstis? T. y. visas šitas brežnevinis režimas. Vėl eina pikti politiniai anekdotai.